

ESČP prvič o pravicah slovenskih vojakov

Pravice in ukazi V SVS so prepričani, da vojaški ukazi niso podlaga za odločanje o pravicah iz delovnega razmerja

LJUBLJANA – Evropsko sodišče za človekove pravice (ESČP) v Strasbourgu je na podlagi podatkov in dokumentov, ki jih je dostavil Sindikat vojakov Slovenije (SVS), začelo postopek proti Sloveniji.

DEJAN KARBA

Obravnavo vloge št. 3682/16 (član SVS proti Sloveniji) je sindikatu v imenu sodnega tajnika ESČP potrdila pravna sodelavka sodišča U. Umek, ki je med drugim zapisala, da bo ESČP »vlogo obravnavalo, kakor hitro bo to mogoče«.

Sindikat vojakov Slovenije (SVS) je na to sodišče, ki bo prvič v zgodovini odločalo o pravicah pripadnikov Slovenske vojske (SV), poslal v obravnavo tri primere, a ESČP bo obravnavalo zgolj dva. Tretji primer (šlo je za domnevne postopkovne kršitve pri vrnitvi pripadnika SV z misije KFOR na

Kosovo v Slovenijo) je evropsko sodišče zavrglo zaradi individualnosti, druga dva primera pa je sprejelo v obravnavo, ker sta sistemske narave. Nanašata se na kratenja pravic iz delovnega razmerja, o katerih je bilo odločeno z akti vodenja in poveljevanja (z ukazi) in proti katerim pripadniki SV v Sloveniji nimajo zagotovljenega sodnega varstva na delovnem in socialnem sodišču.

Od vrat do vrat

Primeri po besedah predsednika SVS Gvida Novaka »poosebljata sistemsko kratenje človekovih pravic Slovenije. Res me žalosti, da v državi nihče, skupaj z ustavnim sodiščem, ni hotel presojati o hudem kratenju človekovih pravic in da bo o tem moralo odločati ESČP. V sindikatu si tega res nismo želeli, a so nas tako na ministrstvu za obrambo kot v vladi in na koncu še v uradu varuhinje človekovih pravic v to prisilili. Tudi državne-

mu zboru smo zaman pojasnjevali, da za slovenskega vojaka nihče noče ničesar storiti.«

Na grobo in množično kratenje pravic zaposlenih v SV je sindikat opozarjal tudi pred vrhovnim in ustavnim sodiščem. »Ustavno sodišče ni priznalo tega, kar je priznalo vrhovno, to pa je, da se z ukazi posredno odloča tudi o pravicah iz delovnega razmerja, glede katerih na delovnem sodišču ni zagotovljenega sodnega varstva,« razlaga Novak. Kaj konkretno to pomeni? »V vojski se višina plače določa z ukazi, ki so mnogokrat celo v nasprotju s predpisi, pripadniki naše vojske pa ne morejo storiti ničesar. Tudi mi kot sindikat smo ničkolikokrat izgubili pravdne postopke,« pojasnjuje Novak.

Zaradi zaprtega kroga odločanja znotraj SV se vojaki po podatkih Novaka »sploh ne odločajo več za varstvo svojih pravic na sodišču, saj že vnaprej vedo, da nimajo mo-

žnosti za uspeh. Tako smo jim morali svetovati tudi v sindikatu.«

Zato so v SVS zadovoljni in presenečeni, da bo njihove vloge obravnavalo evropsko sodišče za človekove pravice, od katerega pričakujejo, da bo ugotovilo kratenje človekovih pravic do sodnega varstva in naložilo ustrezne ukrepe Sloveniji za ureditev varstva pravic pripadnikov SV. »Najpomembnejše pa je,« poudarja Novak, »da ESČP ugotovi, da vojaški ukazi niso podlaga za odločanje o pravicah iz delovnega razmerja, o čemer smo v SVS prepričani od začetka.«

V kabinetu obrambne ministric Andreje Katič o zadevi uradno še niso bili seznanjeni, zato primera nočejo komentirati. So pa povedali, da bo po tem, ko bo ESČP o primeru predstavil konkretne dokumente, svoje morala povedati tudi vlada. Niti od načelnika generalštaba SV generalmajorja Andreja Ostermana nismo dobili odgovora.

Zakaj bo SV obravnavalo ESČP

- Ker proti vojaškim aktom vodenja in poveljevanja (ukaze) pripadniki SV na delovnem sodišču ne morejo zahtevati sodnega varstva, ukazi ne bi smeli posredno odločati o pravicah iz delovnega razmerja.
- V Sindikatu vojakov Slovenije (SVS) na podlagi večletnega opazovanja obrambnega sistema opozarjajo, da se pripadnikom SV sistematično krati pravice iz delovnega razmerja na individualni in kolektivni ravni prav z vojaškimi akti vodenja in poveljevanja, torej z ukazi. Samo v primeru odvzema naziva specialist in s tem odvzema enega plačnega razreda je oškodovanih že več kot tisoč.
- SVS pravdne postopke pred sodišči zaradi kratenja pravic iz delovnega razmerja vodi od leta 2008.
- V pravnih postopkih, ki jih je sprožil SVS, je vrhovno sodišče odločilo, da proti aktom vodenja in poveljevanja pripadniki SV na delovnem sodišču ne morejo zahtevati sodnega varstva.
- Ustavno sodišče, ki o pritožbah vsebinsko sploh ni odločalo, je vlogo SVS zavrglo zaradi procesnih razlogov, češ da ne gre za kratenje pravic posameznikov.
- Gvido Novak, predsednik SVS: »Od evropskega sodišča pričakujemo, da bo ugotovilo kratenje človekovih pravic do sodnega varstva in naložilo ustrezne ukrepe Sloveniji za ureditev varstva pravic pripadnikov SV.«